

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 12. maja 2016. godine
Ref.br.:RK936/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju KI76/15

Podnosilac

Dušanka Mitić

**Ocena ustavnosti presude AC-I-13-0114-A0001 Posebne komore
Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za
privatizaciju od 11. decembra 2014. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Dušanka Mitić Simić iz Lapljeg Sela, opština Gračanica (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa g. Visar Vehapi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu AC-I-13-0114-A0001 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 11. decembra 2014. godine, koja joj je uručena 12. februara 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnost osporene presude kojom su, navodno, povređeni članovi 24. [Jednakost pred zakonom] 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 46. [Zaštita imovine] i 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. juna 2015. godine, podnositeljka je putem pošte podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), koji je stigao 15. juna 2015. godine.
6. Dana 3. avgusta 2015. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.
7. Dana 4. septembra 2015. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Žalbenom veću.
8. Dana 16. marta 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 21. aprila 2008. godine, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Specijalizovanom veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalizovano veće) radi poništenja kupoprodajnih ugovora za dve katastarske parcele koje se nalaze u Lapljem Selu.
10. Podnositeljka zahteva tvrdi da su ugovori o prodaji tih parcela zaključeni pod pritiskom državnih organa iz tog vremena.
11. Dana 20. juna 2013. godine, Specijalizovano veće je (presuda SCC-08-0105) odbilo, kao neosnovanu, tužbu podnositeljke zahteva.
12. U obrazloženju ove presude, Veće navodi: „Tužilja je zasnovala svoju tužbu na čl. 103. Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine i čl. 8a Zakona o

prometu nepokretnosti iz 1981. godine. Međutim, član 1106. Zakona o obligacionim odnosima izričito isključuje retroaktivno dejstvo odredaba istog zakona, te shodno tome on ne može da bude primenjen na ugovore iz 1960-tih godina koje je zaključila prethodnica tužilje. (...) Kad je reč o čl. 8a Zakona o prometu nepokretnosti, sud je mišljenja da taj zakon nikad nije bio primenljiv na Kosovu. Dva zakona usvojena su 1981. godine – u Srbiji od strane Skupštine Srbije („Službeni glasnik Srbije“ br. 43/81) i iste godine na Kosovu od strane Skupštine Kosova („Službeni list Kosova“ br. 45/81). Oba zakona imaju naziv „Zakon o prometu nepokretnosti“. Dana 23. jula 1987. godine srpski zakonodavac izmenio je i dopunio srpski Zakon članom 8a. Srpski zakonodavac nije imao ovlašćenje da izmeni i dopuni zakon drugog zakonodavstva. Dakle, kosovski Zakon o prometu nepokretnosti nikad nije dobio odredbu poput čl. 8a srpskog Zakona.”

13. Dana 11. jula 2013. godine, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu “zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava.”
14. Dana 11. decembra 2014. godine, Žalbeno veće je odbilo žalbu, kao neosnovanu, i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća.
15. U obrazloženju ove presude, Žalbenog veće PKVS navodi:

*“... Žalbeno veće, kao što je utvrdilo i prvostepeno veće, konstatuje da Zakon o Obligacionim odnosima iz 1978. i Zakon o prometu nepokretnosti iz 1981, odnosno izmenjeni član (8a iz 1987. godine) na kojem žalilja zasniva svoje žalbene navode, na eksplicitan način isključuju njihov retroaktivni efekat, stoga ne mogu se primenjivati na ugovore iz šezdesetih godina, vezane za prethodnika tužilje. (...).
Izmene ovog člana Srbija je izvršila jednostrano nakon 1987, uprkos činjenici da onda i dalje nije imala zakonodavna ovlašćenja da menja zakon Kosova, stoga ova odredba nikad nije bila validna na Kosovu, do konačnog ukidanja suštinske autonomije Kosova”.*
16. Pored toga, Žalbeno veće je utvrdilo “da je Zakon o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova, br. 04/L-033 u stvari trenutno važeći zakon u vezi ovog zahteva, koji u članu 11 stav 2 rešava dilemu ovakvih zahteva.”

Navodi podnosioca

17. Podnositeljka zahteva tvrdi da su se presudom Žalbenog veća povredila njena prava na jednakost pred zakonom, na pravično i nepristrasno suđenje i samim tim, na zaštitu imovine.
18. Podnositeljka zahteva tvrdi da joj je Žalbeno veće uskratilo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jer “je donelo potpuno političke i nezakonite odluke, zato što nije u nadležnosti suda da se bavi stavljanjem van snage zakona (...), dok u nadležnosti sudova ostaje vršenje sudske vlasti i primena zakona na snazi.”
19. Podnositeljka zahteva, dalje, tvrdi da je Žalbeno veće „povredilo i član 24 Ustava Republike Kosovo (...), jer je podnositeljku zahteva gđu Dušanku Mitić

Simić tretiralo nejednako pred zakonom u odnosu na hiljade slučajeva iz sudske prakse pre 1999. godine”.

20. Pored toga, podnositeljka zahteva zaključuje: *„Povredivši gore navedene odredbe, PKVSK je povredila i član 46 Ustava Republike Kosovo koji garantuje pravo na imovinu”.*
21. Konačno, podnositeljka zahteva traži od Suda: *„Da proglasi ništavom“* osporenu presudu i *“vрати presudu (...) na ponovni postupak”.*

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ispituje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, predviđene Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:
“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”
24. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:
“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.
25. Sud u nastavku uzima u obzir pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:
(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: [...] d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.
*(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.*
26. Sud podseća da se glavni argument podnositeljke zahteva odnosi na primenjivost člana 8 a) Zakona o prenosu nepokretnosti Republike Srbije *„na čitavoj teritoriji Republike Srbije, što znači da je bio u primeni i na Kosovu“.*
27. Zapravo, podnositeljka zahteva tvrdi da su *„određene odredbe (u to vreme) bile jedinstveno regulisane prema članu 300. Ustava Srbije na celoj teritoriji bivše Republike, znači i u bivšem SAPK i svakako da je za donošenje takve odredbe i za njenu primenu i u SAPK bilo potrebno odobrenje bivše Skupštine SAPK.”*
28. Sud smatra da je Žalbeno veće detaljno analiziralo tvrdnje podnositeljke zahteva i detaljno obrazložilo zbog čega je njena žalba odbijena kao neosnovana.
29. Zapravo, Žalbeno veće je objasnilo da *„Zakon o obligacionim odnosima iz 1978. i Zakon o prometu nepokretnosti iz 1981, odnosno izmenjeni član (8a iz 1987. godine) na kojem žalilja zasniva svoje žalbene navode, na eksplicitan*

način isključuju njihov retroaktivni efekat, stoga se ne mogu primenjivati na ugovore iz šezdesetih godina, vezane za prethodnika tužilje”.

30. Pored toga, Žalbeno veće je u nastavku zaključilo: „U konkretnom slučaju nije postojalo neslaganje između zakona Kosova i zakona Srbije.”
31. Sud smatra da se navodna pogrešna primena pojedinih zakonskih odredbi umesto drugih odnosi na domen zakonitosti, što spada u prerogativ redovnih sudova. Pored toga, ta tvrdnja predstavlja žalbeni podnesak za „četvrti stepen”.
32. Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost) (Vidi, na primer: slučaj br. KI72/14, podnositeljka zahteva: *Besa Qirezi*, presuda od 4. februara 2015. godine, stav 65).
33. U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999 - I).
34. Sud podseća da je njegova uloga samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i ne može, dakle, da deluje kao sud „četvrtog stepena“ (vidi slučaj: *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65; vidi i: *mutatis mutandis* u slučaju: KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
35. Sud ponavlja da su, kao opšte pravilo, utvrđivanje činjenica slučaja i tumačenje zakona pitanja isključivo za redovne sudove čiji su nalazi i zaključci u tom pogledu obavezujući za Sud. Međutim, kada je odluka redovnog suda očigledno proizvoljna, Sud može i mora da je dovede u pitanje (vidi: *Sisojeva i drugi protiv Letonije*, [VV], zahtev br. 60654/00, presuda od 15. januara 2007. godine, stav 89).
36. Sud smatra da postupci pred Žalbenim većem nisu bili proizvoljni; postupci su bili pravični i presuda je u celosti opravdana i obrazložena, odnosno objašnjava zašto zakon na koji se podnositeljka poziva nije primenjiv u njenom slučaju (vidi slučaj: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
37. Pored toga, Sud smatra da podnositeljka zahteva nije izgradila svoje tvrdnje na ustavnim osnovama. U stvari, podnositeljka zahteva nije potkrepila i dokazala da joj je Žalbeno veće uskratilo prava kada je odlučilo da je retroaktivno dejstvo isključeno.
38. Naprotiv, Sud primećuje da je podnositeljka zahteva zasnovala svoju žalbu na „pogrešnoj primeni materijalnog prava – zakona“, koja se odnosi na domen zakonitosti i kao takva ne spada u nadležnost Ustavnog suda.

39. Pored toga, činjenica da se podnositeljka zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne daje joj pravo da pokrene argumentovanu tvrdnju o povredi članova 24. [Jednakost pred zakonom] 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava.
40. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika, na sednici održanoj 16. marta 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

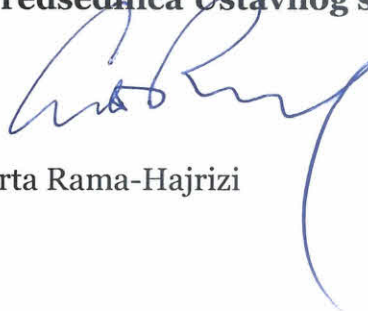
Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi